

1 mladje

**Nacionalna agencija
programa MLADINA**

MOVIT

Gregorčičeva 3 1000 Ljubljana

tel.: 01/426 5268

fax.: 01/426 5273

e-mail.:

program.mladina@movit.si

VSEBINA:

2. Vprašanja in odgovori o programu Mladina
5. Potrdila in ocenjevanje pri neformalnem izobraževanju
8. Mednarodna izmenjava - modna muha ali konstruktiven del programa Štanovanjske skupine Črnuška Gmajna
9. SBSX - Open your mind
9. Evropska prostovoljna služba v Brežicah
11. EVS????
12. Usposabljanje za razvoj sodelovanja na področju Juhovzhodne Evrope
14. Sožitje v Prlekiji
16. Pomembno iz Nacionalne agencije

UVODNIK

MLADJU NA POT

Janez Škulj — Z Mladjem želimo vnesti novo dimenzijo v prostor mednarodnega sodelovanja na področju mladine. Mednarodno sodelovanje med mladimi se vse bolj širi, temu sodelovanju se je pridružila tudi Slovenija z vključevanjem v program Evropske Unije na področju mladine pod imenom MLADINA. Širitev mednarodnega sodelovanja lahko beležimo z vse večjim številom prijavljenih prostovoljcev kot tudi s čedalje bolj kvalitetnimi projekti, ki jih na petih prijavnih rokih sprejema Nacionalna agencija programa MLADINA v Sloveniji.

Mladje je poizkus prvega tiskanega medija v Sloveniji, ki bo v celoti posvečen vključevanju mladih v mednarodno sodelovanje ter pridobivanju izkušenj življenja in dela v mednarodnih projektih v okviru programa Mladina.

V Mladju želimo predstaviti dobre projekte, ki bodo izvedeni s pomočjo programa MLADINA. Tako bo lahko Mladje vir inspiracije za nove projekte in nove prijeme pri izvedbi mladinskih izmenjav ali projektov Evropske prostovoljne službe. Istočasno pa bo Mladje predstavljal pregled dela in izkušenj posameznih udeležencev in organizacij. V Mladju bomo objavljali tudi tuje prispevke, predvsem prevode iz tuje literature in izkušnje prostovoljcev v drugih državah, zato da bi širšo javnost spodbudili k sodelovanju in pospešili uveljavljanje neformalnega izobraževanja v mladinskem delu. Slednje je potrebno predvsem za uveljavitev koncepta mladinskega dela, ki je v Sloveniji še vedno velikokrat omejen na razumevanje koristnih pristočnih dejavnosti mladih brez posebnih edukativnih učinkov.

Mladje je še na začetku svoje poti, zato vas prosimo, da nam posredujete vaše želje, pripombe, predloge ... V Nacionalni agenciji programa MLADINA se bomo trudili, da bi bilo Mladje čim boljše.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI O PROGRAMU MLADINA

KOLOFON:

Založnik:
Nacionalna agencija programa
MLADINA, MOVIT

Odgovornik urednik: Janez Škulj

Glavna urednica: Barbara Zupan

Lektorica: Katja Dragar

Oblikovanje in prelom:
EPSIT d.o.o.

Tisk: Ribič Martin s.p.

Naslov uredništva:
NA programa Mladina, MOVIT
Gregorčičeva 3
1000 Ljubljana
E-pošta: program.mladina@movit.si
Tel.: 01/426 52 68
Fax.: 01/426 52 73

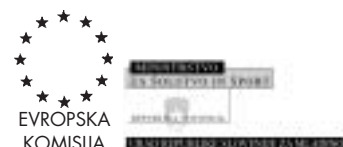
ISSN: 1580-805X

Publikacija ni namenjena prodaji!

Mnenja in stališča
izražena v tej publikaciji
ne predstavljajo tudi mnenja in
stališča Evropske
komisije oziroma Nacionalne
agencije programa Mladina.

Narejeno s podporo Evropske
komisije in Urada RS za mladino
pri Ministrstvu RS za šolstvo in
šport.

JANUAR 2002

KOMU JE NAMENJEN PROGRAM MLADINA?

Program MLADINA je namenjen vsem mladim med 15. in 25. letom starosti in ni omejen na neko posebno skupino mladih, kot so dijaki ali študentje. Ravno nasprotno, kljub temu da je namenjen vsem mladim, še posebej spodbuja vključevanje mladih iz tistih skupin, ki imajo manj priložnosti. Te skupine so definirane glede na njihov socialno-ekonomski vidik, stopnjo izobrazbe in zaposlitvene možnosti ali njihove omejene zmožnosti zaradi prizadetosti.

KAJ OMOGOČA PROGRAM MLADINA?

Program MLADINA omogoča pridobitev finančne podpore za izvedbo mednarodnih aktivnosti mladih. Sredstva

lahko pridobijo za izvedbo mladinskih izmenjav in Evropsko prostovoljno službo, ki je namenjena mladim od 18. do 25. leta starosti. Omogoča tudi pridobitev sredstev za posamezne mladinske pobude in seveda projekte, ki so namenjeni rasti kvantitete in kvalitete mladinskih izmenjav in Evropske prostovoljne službe oziroma t.i. podporne aktivnosti, kot so različni seminarji in tečaji. Mladinsko izmenjavo pripravijo in izvedejo skupina mladih v sodelovanju z eno ali več skupinami sovrstnikov iz drugih programskih držav, pri čemer mora biti vsaj ena skupina iz države članice EU. Skupaj, torej vse sodelujoče

skupine, pripravijo program skupnega bivanja, ki mora trajati najmanj teden dni. Tematika takšnega programa je povezana s siceršnjim delom skupine mladih. Tako je na primer za skupino, ki se posveča ekologiji, osrednja tema ekologija, sodelujoči partnerji v projektu ravno tako svojo pozornost posvetijo ekologiji. Čeprav ima projekt določeno temo, je mladinska izmenjava predvsem priložnost za sodelujoče mlade, da se med seboj spoznajo, da skozi druženje odkrivajo razloge za svoje različnosti in podobnosti. Evropska dimenzija, ki naj bi jo vseboval vsak projekt, je prvenstveno stvar definicije

sodelujočih skupin ter njihove lastne in skupne predstave ter razumevanja Evrope. Pri izmenjavah lahko sodelujejo vsi akterji na področju mladine iz neprofitnega ali javnega sektorja. Ker pa je eden izmed namenov programa tudi spodbujanje samoorganizacije mladih, so med prijavitelji še posebej zaželeni mladinske organizacije na lokalnih ravneh. V Sloveniji so to društva, ki imajo močno mladinsko komponento in delujejo po načelu mladi za mlade v korist mladih.

KAJ PA EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA?

Evropska prostovoljna služba omogoča bivanje in delo prostovoljcu ali prostovoljki v dolžini od 6 do 12 mesecev v drugačnem kulturnem okolju. Prostovoljci in prostovoljke iz Slovenije tako lahko delujejo pri gostiteljskih organizacijah v državah Evropske unije, v Slovenijo pa prihajajo prostovoljci in prostovoljke iz držav članic Evropske unije. Vsak projekt je rezultat sodelovanja treh partnerjev: pošiljajoče organizacije, prostovoljca ali prostovoljke in gostiteljske organizacije. Evropska prostovoljna služba se bistveno razlikuje od že uveljavljenega prostovoljnega dela v Sloveniji. Slednji temelji predvsem na žrtvovanju posameznika ali posameznice za službeno skupnosti. Evropska prostovoljna služba ne izključuje prispevka posameznika ali posameznice za dobrobit skupnosti ali organizacije, v kateri deluje, toda zahteva tudi močni edukativni element za sodelujočega prostovoljca ali prostovoljko. Kar pomeni, da morajo naloge in dela, ki jih opravlja prostovoljec ali prostovoljka, vsebovati tudi

edukativne elemente, pa naj gre za osebnostni razvoj, spoznavanje različnih delovnih praks, možnost razvijanja novih pristopov v delu gostiteljske organizacije itd. Potencialov, ki so na razpolago sodelujočemu posamezniku in posameznici, je veliko, saj projekt temelji na izkoriščanju prednosti kulturnih različnosti iz različnih evropskih prostorov. Širše gledano, je pomemben tudi partnerski trikotnik, ki je predvsem namenjen vzpostavljanju evropskih partnerstev med sorodnimi organizacijami ter spodbujanju konkretnega sodelovanja med njimi.

KAKO POTEKA SOFINANCIRANJE IZ PROGRAMA MLADINA

Način sofinanciranja iz sredstev programa MLADINA bistveno spreminja logiko sofinanciranja projektov. Namesto konkretnega procentnega deleža za vse predvidene stroške postavlja v ospredje rezultat ter višino prispevka. Torej namesto na obseg stroškov je sofinanciranje vezano na rezultat. Za rezultat se upošteva število udeležencev in udeleženk, trajanje aktivnosti, število sodelujočih partnerjev itd. Projekt (na primer gostiteljski projekt mladinske izmenjave) dobi višino prispevka iz programa, ki je seštevka pavšalnih prispevkov glede na število vključenih partnerjev (dvostranske, trostranske ali večstranske izmenjave) in glede na število udeležencev in število dni trajanja. Skupina, ki bo odpotovala na izmenjavo v tujino, lahko računa na prispevek glede na število vključenih partnerjev ter 70 % dejanskih potnih stroškov. Takšen način sofinanciranja

predstavlja tudi v slovenskem prostoru zanimivo novost, saj vključuje predvidljivost dodeljene višine prispevka, predvsem pa organizatorje primora, da zmanjšajo svoje stroške ter omogočijo čim večjemu številu mladih čim daljšo izkušnjo bivanja in sodelovanja z vrstniki iz drugih držav.

KAKŠNI SO RAZLOGI ZA UVELJAVITEV TAKŠNEGA PROGRAMA ZNOTRAJ EU?

Program MLADINA, ki se je začel 18. maja 2000, spada v t.i. trojček na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine (poleg programa MLADINA obstajata še program SOKRATES in program LEONARDO DA VINCI). Glede na to umestitev in glede na poglobitve prijavitelje v program ter na ciljno populacijo programa (vsi mladi) je namen takšnega programa očiten.

V prvi vrsti spodbuja sodelovanje med različnimi, v večini nevladnimi in neprofitnimi ustanovami in združbami na področju mladine in mladinskega dela. Evropska unija kot struktura naj ne bi predstavljala samo evropske institucije in okvir sodelovanja držav, ampak se trudi postati okvir sodelovanja vseh subjektov, vključno s tako imenovanim tretjim sektorjem.

V drugi vrsti program Mladina spodbuja in zaradi finančne podpore tudi omogoča možnost, da marsikateri mlad človek pridobi prve izkušnje sodelovanja v kulturno različni Evropi. Pri tem stik z drugimi kulturami ni omejen na t.i. konzumacijo kulturnih znamenitosti, ampak možnost odkrivanja medsebojne

PET AKCIJ PROGRAMA MLADINA

MLADINSKE
IZMENJAVE

EVROPSKA

1. MLADINSKE
IZMENJAVE

2. EVROPSKA
PROSTOVOLJ-
NA
SLUŽBA

3. MLADINSKE
POBUDE IN
VLOŽEK V
PRIHODNOST

4. SKUPNE
AKTIVNOSTI
PROGRAMA
SOKRATES,
LEONARDO DA
VINCI IN
MLADINA

5. PODPORNE
AKTIVNOSTI ZA
MLADINSKE
DELAVCE IN
DELAVKE

komplementarnosti ter odsevov skupne evropske dediščine v vsakodnevnem življenju vseh nas. Spoznavanje in definiranje evropske identitete, skupnih evropskih vrednot (čeprav so zelo megljeno definirane ali sploh nedefinirane) je tudi eden izmed izzivov za nadaljnji potek evropskih integracij ter seveda izobraževanje, ki v najširšem smislu naj ne bi bilo samo odgovor na vprašanje kako, ampak tudi zakaj. Z odgovorom na ta zakaj v procesu integracije mladega posameznika ali posameznice se dotaknemo tudi vrednot. Program MLADINA, bolj kot ostala dva programa, zelo neposredno spodbuja tudi razpravo o skupnih evropskih vrednotah. Posredno program Mladina daje pomembno težo tudi t.i. neformalnemu usposabljanju mladostnika, ki poteka izven prostora formalnega šolskega sistema ter gradi na interesu in sposobnostih posameznika in posameznice ter njegovi soodvisnosti v skupnosti. Program govori o t.i. neformalnem učenju v okviru mladinskega dela. Tukaj pa

se srečamo z dvema novima konceptoma, ki v zadnjih desetih letih v slovenskem prostoru šele prihajata v zavest ljudi; to sta neformalno učenje in mladinsko delo. Prvi pojem je sestavni del pred kratkim predstavljenega koncepta vse življenjskega učenja. Drugi pojem izhaja iz avtonomnosti prostora mladine ter prizadevanja, da mladi v svoji integraciji v družbi ustvarijo lastne prostore edukacije, lastna politična sredstva za oblikovanje in izražanje svojih interesov kot sestavnega dela civilne družbe in tudi lastne oblike socialne integracije.

KAKO POTEKA SODELOVANJE SLOVENIJE V TAKŠNEM PROGRAMU?

Podlaga za sodelovanje Slovenije in vseh drugih držav kandidatke za članstvo v EU je veljavni evropski (pridružitveni) sporazum, ki določa tudi strukturo za sprejem odločitve posamezne države

kandidatke za članstvo v EU o sodelovanju v posameznem komunitarnem programu. Vsaka pridružena država plačuje tudi t.i. vstopnico, s katero sodeluje pri zagotavljanju sredstev za izvajanje programa. Odločitev za sodelovanje v programu MLADINA je v septembru 2000 sprejel pridružitveni svet, ki ga sestavljajo tako predstavniki Unije kot Republike Slovenije. Vendar je odločitev za sodelovanje v letu 2000 določala le višino vstopnice za leto 2000, zato je bila potrebna dodatna odločitev o višini letnih vstopnic, ki jih bo Republika Slovenija prispevala do konca trajanja programa, to je do vključno 2006. Ta odločitev je bila sprejeta šele junija 2001. Zamude, ki so nastale zaradi manjkajočih pravnih podlag za sodelovanje Republike Slovenije, pa zagotovo povzročajo velike težave prijaviteljem projektom v Sloveniji. Njihovi projekti so sprejeti v program, vendar zaradi zamud v postopkih,

tako v pridružitvenem svetu kot pri kasnejših postopkih (ureditev pravnih odnosov med Evropsko komisijo in Nacionalno agencijo) zamujamo z oblikovanjem pogodbenih odnosov med Nacionalno agencijo in upravičenci ter posledično tudi pri izplačilu sredstev iz programa MLADINA. Leto 2002 naj bi bilo zato prvo leto izvajanja programa MLADINA v Sloveniji, v katerem naj ne bi prihajalo do zamud. Upravičenci, katerih projekti bodo sprejeti v program za prijavni rok 1. februarja 2002, naj bi dobili pogodbe do sredine maja 2002, nakazilo akontacije prispevka iz programa MLADINA pa v 60 dneh po podpisu pogodbe.

Janez Škulj
Direktor Nacionalne
agencije programa
Mladina

Kljub temu da formalne in neformalne oblike izobraževanja pripravljajo mlade na izzive in odgovornosti, s katerimi se bodo srečevali v obdobju odraslosti, pa postaja vse bolj zaskrbljujoča metoda konvencionalnega učenja v razredih. Naša družba se zelo hitro spreminja in postaja vse bolj kompleksna. Ljudje morajo biti bolj mobilni - poklicno, družbeno in geografsko - kot v preteklosti. To zahteva veliko fleksibilnost in obvladovanje socialnih veščin. Sistem formalnega izobraževanja velikokrat nima uspehov pri pripravi mladih na te izzive.

ljeni v decembru 1999. Kljub vsemu se še vedno postavlja pod vprašaj, kako ovrednotiti in oceniti učne elemente pri ne-formalnem izobraževanju. Šola je trenutno edini prostor, kjer mladi dobijo tudi uradno priznanje za njihove dosežke v obliki diplome. Če v današnjem svetu postajajo kvalitete vsaj tako pomembne kot kvalifikacije, potem je verjetno potrebno priznavati tudi kvalitete. K iskanju primernega modela za priznanje neformalnega izobraževanja je vodilo več pobud. Raziskava spregovori o posameznih primerih in se zaključí s prikazom povezave z evropskim mladinskim delom. Pred tem pa je vseeno potrebno pogledati na življenjske izkušnje in sposobnosti, ki so del sistema neformalnega izobraževanja.

Na pomembno vlogo neformalnega izobraževanja opominja velik odstotek mladih, ki se vključujejo v naše programe na lastno pobudo. Njihova motivacija za sodelovanje na aktivnostih je prevzemanje odgovornosti in obču-

tek lastništva. Za mnoge, ki so sodelovali na projektih mladinskih izmenjav, so bili pomembni tudi oprijemljivi rezultati projekta; učenje z otipljivimi rezultati. Slednje kaže na pomembnost še dveh elementov: predanost in obveznost, pri čemer se ne izvaja enak pritisk za učenje kot v šoli. Te oblike aktivnega učenja so tudi manj izključevalne kot pri sistemu formalnega izobraževanja. Uspeh ali neuspeh v šoli je večinoma odvisen od kognitivnih in intelektualnih sposobnosti mladega človeka. Izpit narediš, ali padeš. Pri neformalnem izobraževanju ni takšnih meril. Načeloma lahko sodeluje prav vsak, aktivnosti pa se izvajajo glede na potrebe in zmožnosti vključenih.

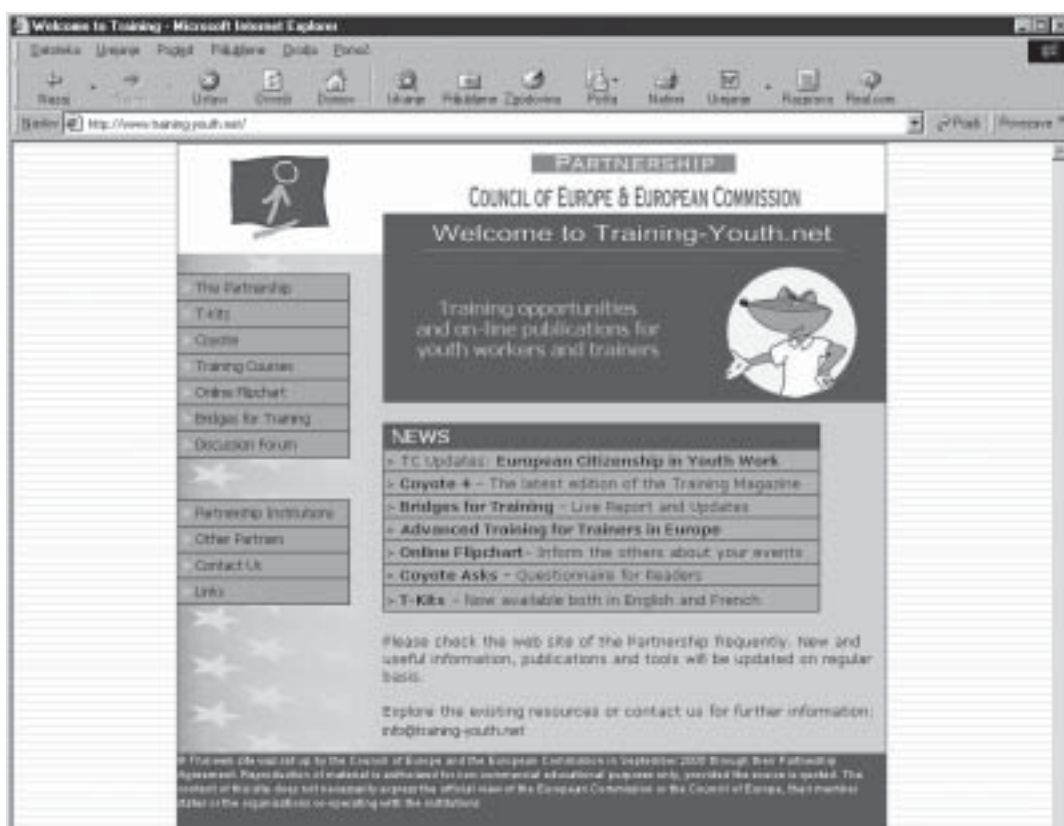
Katerih veščin in sposobnosti se učimo pri neformalnem izobraževanju? Pri neformalnem izobraževanju je zanimivo to, da so delovne metode in pristopi veliko bolj dodelani in opisani kot učni elementi in rezultati. Metode so aktivne, interkulturene ali eksperimentalne ter usmerjene k ude-

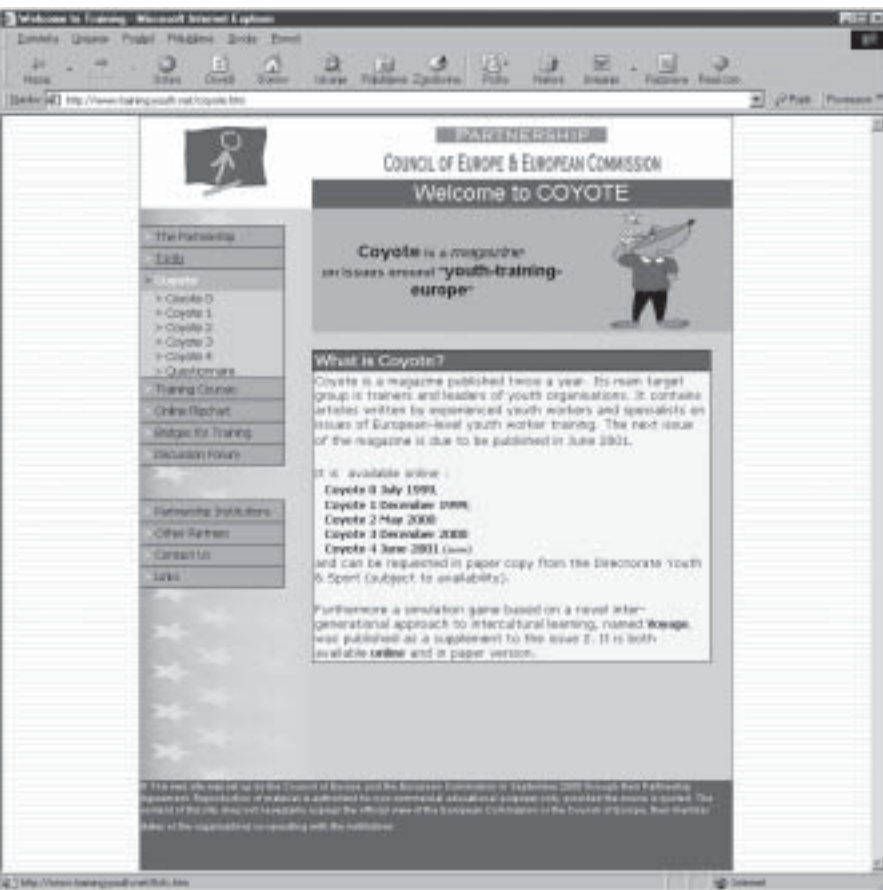
ležencem, gre torej za izkustveno učenje. Učne elemente lahko strnemo v učenje življenjskih veščin in sposobnosti. Na primer: sposobnost za reševanje problemov, sposobnost komuniciranja, prilagodljivost, samozavest, osebna disciplina, sposobnost za razvijanje odnosov, predanost, sposobnost vodenja in sposobnost pogajanja. Skupno naštetemu je to, da se tega ne moremo naučiti iz knjig, temveč je treba to izkusiti v življenju.

Sistem ocenjevanja in potrdil

Danes se srečujemo s številnimi različnimi primeri nagrajevanja in izdajanja potrdil za sodelovanje pri izvenšolskih programih. Večina organizacij daje mladim različna dokazila za izkazovanje prisotnosti na določeni aktivnosti ali usposabljanju. Nekateri naredijo še korak dlje s tem, ko potrdilo dodajo tudi opis aktivnosti, kjer je oseba sodelovala. Na primer, mladi, ki so opravili vsaj dve tretjini programa Evropske prostovoljne službe, pridobijo certifikat, kjer so opisane dejavnosti, ki jih prostovoljec oziroma prostovoljka opravlja, in njihova vloga. Gre za primerne internega priznanja, kjer obliko in vsebino posameznega certifikata razvije vsaka organizacija zase.

V nekaterih državah so oblikovali modele, ki jih mnogi uporabljajo in so priznani; na primer "Youth Award Scheme" ("Model nagrajevanja mladih"), ki ga je razvil Award Scheme Development and Accreditation Network (ASDAN) iz Velike Britanije. Ta model uporablja več kot 1800 izobraževalnih ustanov v Veliki Britaniji kot način za spodbujanje razvoja osebnih kvalitet in veščin. Nagrajevanje ne temelji na dejanskem znanju, ampak na ključnih veščinah. Udeleženci so v veliki meri vključeni v učenje skozi:

- ocenjevanje lastnega procesa učenja,
- določitev jasnih in dosegljivih ciljev,
- identificiranje, izražanje in reflektiranje lastnega pogleda na napredovanje in razvijanje novih možnosti,
- pripravo povzetkov o dosežkih in sestavi portfolija z vsemi potrdili.

Drugi primer, tudi iz Velike Britanije, je program Prince's Trust-a. Ta organizacija ponuja programe s ciljem, da mladi lahko razvijejo določene veščine in kvalitete, pridobivajo na družbenih veščinah in zavesti ali gradijo na svoji samozavesti. Udeleženci dobijo potrdila o sodelovanju na njihovih programih. Pri tem se ocenjuje stopnja razvoja temeljnih veščin, samozavesti, napredovanja pri postavljanju ciljev in druge dosežke.

Oba opisana modela sta zelo formalna. Gre za sistem zunanega ocenjevanja, ki uporablja standardizirane kri-

terije za spremljanje učenja pri mladih ljudeh. Kriteriji so enaki za vse sodelujoče organizacije. Modela sta v Veliki Britaniji široko sprejeta in priznana, tudi s strani delodajalcev. Ob tem pa se postavlja vprašanje, ali je opisan način sprejemljiv za vse, ki delujejo na področju mladinskega dela, še posebej pri evropskem mladinskem delu. Ta način namreč ne dopušča veliko prostora za fleksibilnost, saj je o vsem potrebno voditi register. Čeprav je jasno, da to ocenjevanje ne pomeni formalnega preverjanja znanja, je lahko v nasprotju s sposobnostmi posameznega mladega človeka oziroma celo v nasprotju z nekaterimi drugimi cilji programa.

Bolj uporaben in izvedljiv pristop za ocenjevanje evropskega mladinskega dela je lahko sistem izdelovanja portfolija. Portfolijo običajno uporabljajo fotografi z namenom, da pokažejo zbirko svojih del. Lahko pa je tudi koristen mo-

del za dokumentacijo veščin in sposobnosti, ki jih mlada oseba pridobi z vključevanjem v izvenšolske aktivnosti. Mlada oseba je lastnik tega portfolija, kjer so zabeležene različne vrste aktivnosti, kjer je sodeloval. V portfoliju so tako neposredna kot posredna dokazila o tem, da je bil nekdo vključen v določeno aktivnost, kot na primer poročila o aktivnostih, ocena, ki jo naredi vodja projekta, in druga gradiva. Uporaba tega portfolija z zbirko gradiva o sodelovanju mlade osebe na najrazličnejših projektih in aktivnostih je tudi prispevek k iskanju skupnega modela

za nagrajevanje in izdajanje potrdil. Ideja portfolija ni v tem, da se ga nosi s seboj na intervjuje za zaposlitev, temveč da imetnikom pomaga pri spremljanju lastnega napredovanja in pripomore k večjemu zaupanju v svoje lastne kvalitete in veščine. Občutek za dosežke pa se lahko podkrepí z dokazilom o dejanski izkušnji.

Izzivi pri ocenjevanju in potrjevanju

Pri razpravljanju o priznanju neformalnega izobraževanja je nevarnost v tem, da se daje prevelik poudarek na pomembnost certifikatov. To posledično zahteva oblikovanje standardiziranih kriterijev. Te lahko zasledimo pri poklicnem usposabljanju, kjer taki modeli že postajajo vsakdanja praksa. Vendar cilji pri poklicnem usposabljanju niso težko določljivi, gre za učne poklica skozi praktično usposabljanje. Težje je pri izvenšolskih programih. Dilema je namreč v tem, da je na eni

strani pomembno, da se izda potrdilo za vse učne elemente in sposobnosti, ki jih nekdo osvoji, vendar pa se na drugi strani pojavlja strah, da se zaradi prevelikega formaliziranja standardov mlade od tega odvrne. Motivacija mladega človeka, da postane aktiven na področju mladinskega, prostovoljnega ali skupnostnega dela, namreč ni v tem, da si izboljša možnosti za kariero, ampak sodeluje, ker je to zabaven način za preživljanje prostega časa, ker je zanimivo in ker sodeluje in se vključuje v skupino. Prevelik poudarek o pomembnosti certifikatov lahko torej zelo hitro sproži nasproten učinek.

Naloga za vse vključene institucije, je kritični vpogled na neformalno izobraževanje in iskanje alternativnih rešitev za možne načine ocenjevanja rezultatov učenja. To pomeni, da se načini ocenjevanja ne navezujejo toliko na vsebino programov, ampak so bolj usmerjeni k osebnemu razvoju mladega človeka. Sledeče pa bo učinkovito samo, če bodo v ocenjevanje vključeni tudi mladi. Mlade je namreč treba spodbujati k temu, da reflektirajo, analizirajo, opisujejo in se pogovarjajo o svojih izkušnjah iz aktivnosti, kjer so sodelovali. Gledano s tega stališča, bi bilo priporočljivo, da bi se razvil skupen portfolijo za aktivnosti s področja evropskega mladinskega dela. To bi omogočalo tudi boljše analize o vrednosti in rezultatih učenja neformalnega izobraževanja in bolj kritičen pogled na različne načine izvajanja programov. Če se bo pri procesu upošteval tudi glas mladih (o tem, kaj menijo o potrdilih in priznavanju njihovega dela), bo evropsko mladinsko delo postalo to, kar naj bi bilo.

prevod: Barbara Zupan
<http://www.training-youth.net>

Mednarodna izmenjava - modna muha ali konstruktiven del programa Stanovanjske skupine Črnuška gmajna

Marko Ocvirk

Strokovni delavec v Stanovanjski skupini Črnuška Gmajna

V Stanovanjski skupini Črnuška gmajna živijo mladi, ki so zaradi različnih razlogov premeščeni iz svojega primarnega družinskega okolja. V stanovanjski skupini usposabljamolade ljudi za samostojno življenje in jih s tem opogumljamo za kvalitetno vključevanje v širše družbeno življenje. Mladi z manj priložnostmi so postavljeni na rob družbenega življenja, saj zaradi same problematike (neustrezno družinsko življenje, težave v socialni integraciji, mladi iz nižjega socialno ekonomskega statusa, ...) nimajo realnih možnosti spoznavanja drugih narodov in s tem drugih kultur. Zaradi tega smo v Stanovanjski skupini že pred leti začeli razmišljati o potrebi mladih po spoznavanju tudi drugih kultur in drugačnega preživljanja prostega časa. Organizirali smo počitnice v tujini, ki pa so bila le turistična potovanja, ne pa dejansko spoznavanje kulture in življenja ljudi.

Nacionalna agencija programa Mladina je v začetku leta 2000 organizirala *Partner Finding seminar*, kjer smo se spoznali z drugimi organizacijami, katerih cilj je organizirati in izpeljati mednarodno izmenjavo. Idejo smo takoj prenesli mladim, ki živijo v naši Stanovanjski skupini. Nekaj časa je ideja zorela, saj smo tako strokovni delavci kot mladi iz skupine potrebovali določen čas, da smo premagali začetne strahove.

V fazi predpriprave projekta smo naleteli na kup težav, ki pa so bile povezane predvsem z nezaupanjem v naše znanje tujih jezikov. Tako smo odšli na Švedsko z velikimi pričakovanji, vendar tudi z določenimi strahovi. Prve dni s(m)o pri vključevanju v program imeli nekateri velike težave, tako zaradi znanja angleškega jezika kot tudi zaradi srečanja s popolnoma neznanimi ljudmi.

Zaradi skupnega cilja in zato, ker smo lahko vsi vplivali na potek aktivnosti, s(m)o omenjene težave postopno premagali. Udeleženci so s sodelovanjem aktivno vplivali na dinamiko izmenjave. In leta je bila odvisna predvsem od vseh sodelujočih.

Presenetljivo je, kako so mla-

di, ki niso bili prepričani v svoje znanje in veščine, premagovali komunikacijske težave. Včasih so to izpeljali bistveno lažje kot mladinski voditelji. Presenetljivo je tudi spoznanje o nudenju podpore tudi drugim, manj aktivnim članom.

Pri izmenjavi je bil zelo pomemben kulturni vidik, ki je zaradi udeležbe treh različnih kul-

tur zahteval visoko stopnjo tolerance do sebe in do drugih. Da so mladi lahko sodelovali, so morali spoštovati in tudi razumeti drugačnost (drugačna razmišljanja, poglede, vedenja, ...). S tem, ko so se seznanili s problematiko ostalih mladih iz drugega okolja in s tem s težavami, s katerimi se srečujejo, so pridobili informacije, da ob-

EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA

Evropska prostovoljna služba v Brežicah

SBSX – OPEN YOUR MIND

Mladi smo. Polni idej, sanj in energije za uresničevanje le teh. A kaj nam bodo ideje in predstave, če jih nimamo možnosti uresničiti?

Izmenjava je dober začetek. Informacija, ki smo jo dobili, da bi se projekt dejansko lahko zgodil, je v meni zbudila veliko idej in zamisli. Na začetku sem imela strah, da bodo moje zamisli nekoristne, vendar sem se kmalu zavedla, da so zelo pomembne, da sem pomembna jaz.

Organizacija in potek projekta, vse to je bilo odvisno od nas mladih. Zgrabila sem priložnost in se podala izzivom nasproti. Skupaj smo realizirali ideje in zamisli, vse združili v eno in nastal je projekt. Vendar izzivov še ni bilo konec. Kljub temu da smo bili dobro pripravljene, sem imela dvome, ali bo vse potekalo tako, kot smo načrtovali. Nisem poznala teh ljudi in nisem vedela, ali jim bodo moje ideje všeč. Ugotovila sem, da nas je bilo vse strah in vsi smo imeli probleme, nekateri večje, nekateri manjše. Vendar smo prebili zid. Po nekaj dneh smo resnično postali to, kar smo in se pokazali v pravi luči. In ravno zato je bila izmenjava uspešna.

Jaz sem bila točno to, kar sem. Moje mnenje je pomembno, tako kot sem pomembna jaz in sodelovanje pri tem projektu mi je dalo samozavest in še večje prepričanje v samo vase.

Uspelo mi je! Prvič v življenju sem v nekaj dala svoje srce, trud in zamisli in to je tisto, kar me je opogumilo in pregnalo strahove za nadaljnje podobne izzive.

Tina Bukovec

Udeleženka mladinske izmenjave

stajajo tudi v drugih kulturah oziroma državah mladi s podobnimi težavami.

Mednarodna izmenjava vsekar ni modna muha. S tem, ko so mladi komunicirali v angleškem jeziku, so izboljšali svoje znanje, vplivali na svojo samozavest, pridobili vedenja, da zmorejo tudi tiste stvari, za katere so včasih menili, da jih ne

zmorejo. Aktivno sodelovanje v projektu mednarodne izmenjave lahko nudi veliko samopodreditve, samouveljavljanja in predvsem konkretnega neformalnega učenja. Lahko je ena izmed najbolj prijetnih življenjskih izkušenj, ki se, vsaj pri mladih iz naše skupine, kaže v lažjem, bolj konstruktivnem premagovanju vsakdanjih ovir.

Patricia Čular

Direktorica
Mladinskega
centra
Brežice

Priložnost za obe strani, novo znanje, novi pristopi, finančno ugodni sodelavci na projektih, ki hitro dobijo mednarodne razsežnosti, širjenje in promocija osnovne dejavnosti, učenje, možnosti za okolje, zabava, ...

Akcija 2 programa Mladina - EVS (European Voluntary Service) ali prostovoljna služba - je tisto skupno ime za vse zgoraj naštetu in še veliko več, kar v Mladinskem centru Brežice odkrivamo iz dneva v dan, ko razvijamo projekte, ki sta jih pod našo streho v začetku septembra pričeli izvajati prostovoljki. Ana in Ulrike, Španka in Nemka, sta s 1. septembrom 2001 postali člani delovne ekipe centra za obdobje devetih mesecev.

Mladinski center Brežice je kot javni zavod začel s svojim delovanjem v začetku leta 1999. Kljub deležu sofinanciranja delovanja s strani ustanoviteljice – občine smo si že na začetku postavili vprašanje: ali postati uradniki in delovati z namenjenimi proračunskimi sredstvi, ki so dovolj za eno zaposleno osebo in prostore, ali svojo množico idej in predstav spraviti v življenje z neprestanim iskanjem različnih programov, ki nam to delo lahko olajšajo. Poleg sredstev za izvedbo programov smo seveda predvsem rabili osebe, ki bi to delo opravljale. Ideja o prostovoljnem delu je bila tista, ki smo si jo z razpoložljivim lahko edino privoščili. A 'žprostovoljno' je takrat tudi v naših glavah pomenilo 'žzastonjsko', tisti entuziastični vložek izumirajoče vrste, ki svoje življenje ne ocenjuje le po finančni plati. Teh nas je nekaj vsekakor bilo, vendar za resno delo, kot smo si ga želeli, veliko premalo. In brskanje po informacijah nas je pripeljalo do MOVIT-a, kjer so nam pred-

PROSTOVOLJNO DELO v okviru Akcije 2 programa Mladina ne predstavlja brezplačnega dela. Organizacija, ki gosti prostovoljca, dobi ob odobritvi projekta s strani svoje nacionalne agencije pavšalni mesečni prispevek za kritje stroškov prehrane, nastanitve, organizacije tečajev jezika, ..., pavšalni prispevek za celoten projekt ter mesečno štipendijo za prostovoljki.

Pot prostovoljk krije iz pokritega projekta pošiljajoča organizacija.

POMEMBNO!!!

Program Mladina kot tudi akcija EVS je v svojem prvem letu izvajanja, zato marsikatero zadevo kot npr. pogodbe za izvedbo programa, urejanje viz, takojšnja in redna izplačila, ... še niso redna praksa, vendar so prednosti na strani uporabnikov po našem mnenju vredni vsakega truda tudi zato, da se potrebni postopki za vzpostavitev opravljanja prostovoljne službe čimprej pripeljejo v vsakodnevno utečeno prakso.

Če se lotevate prijave prvič, vam svetujemo, da se najprej udeležite katere od delavnic za pripravo projektov, ki jih organizira Nacionalna agencija, da ne popustite pred obrazci, preden je to potrebno.

zaciji in se zakopali v potrebne priprave.

V mesecu septembru, ko smo novo pridobljeno moč pripeljali na delovno mesto, se je interes javnosti za delo našega centra povečal vsaj za enkrat. Zaradi mednarodnega sodelovanja in oseb iz tujine smo postali za ostale ne le bolj zanimivi, temveč tudi bolj resni. Odkrili so, da projekti mladih niso le zabava ter da se dejansko nekaj premika. Majhnost našega kraja je le še dodatno pripomogla k zavedanju prisotnosti tujk, ki so za devet mesecev svojega bivanja izbrali Slovenijo in naš center.

Danes sta projekta prostovoljk že krepko v teku. Štirje projekti: dva popolnoma nova in dva razširjena. Ana je ravnokar zaključila svoje prve predstavitve delavnic španščine, ki se jih je udeležilo 50 dijakov gimnazije Brežice ter 43 ostalih bodisi študentov, nezaposlenih ali zaposlenih mladih. Ravnokar se dogovarja s skupino mladih, ki želijo aktivno sodelovati pri pripravi prvega

stavili program Mladi za Evropo. Program, ki nam je špičil ušesa in širil oči, je Sloveniji odpiral vrata le za poskušino, a je obljubljal hitre spremembe in večjo dobrodošlico.

Tako smo v oktobru 2000 prejeli obvestilo. Prišla je Mladina, novi program, ki ga slovenske organizacije lahko izkoristimo v celoti v obsegu vseh petih akcij. Tako smo v štartnem položaju pričeli s pisanjem projektnih vlog za mladinsko izmenjavo, preživeli prve birokratske krče, pripravili podporne aktivnosti v obliki kratkega študijskega obiska, se dogovorili za pošiljanje prostovoljca v tujo organizacijo in tako tudi spoznali projekte prostovoljnega dela v drugih organizacijah, začeli aktivno razmišljati o pomoči v obliki prostovoljnega dela v naši organi-

Postopek pri uvajanju EVS v organizaciji:

20/04/2001 – Mc Brežice je oddal izpolnjen obrazec »Host Expression of interest«, s katerim je predstavil projekte, v katere želi vpeljati prostovoljce;

07/05/2001 – s strani Nacionalne agencije dobimo obvestilo o odobrenih projektih, projekt je vpisan v bazo projektov za prostovoljce – SOSforEVS;

08/05/2001 – iz španske organizacije FUNDACION EUROJOVEN pride sporočilo o interesu kandidatke za prostovoljko. Njeno ime je Ana Belen Hernandez Soto;

10/05/2001 – po faksu prejmemo Anino prijavnico;

11/05/2001 – potrditev projekta gostiteljske organizacije in navodila za objavo projekta prejmemo tudi s strani Evropske komisije, oddelka znotraj katerega v Bruselju poteka program Mladina;

21/05/2001 – iz nemške organizacije prispe prijava kandidatke Ulrike Seinfert;

v tem času je na naslov Mladinskega centra Brežice prispelo 37 prijav za kandidate. Odločili smo se za navedeni kandidatki in z njima vzpostavili stik;

01/06/2001 – prijava projekta prostovoljnega dela pri nacionalni agenciji z navajanjem sprejetih kandidatk. Istočasna prijava za izvajanje natančnega projekta v okviru prostovoljnega dela v organizacijah, iz katerih sta sprejeti kandidatki;

07/08/2001 – obvestilo Nacionalne agencije o odobritvi projekta z navedenimi kandidatkami;

02/09/2001 – Uli pristane na zagrebškem letališču;

05/09/2001 – Ana pristane na ljubljanskem letališču.

mladinskega časopisa. Ta bo s svojimi članki odprl oči tako starim kot mladim. Ana je namreč končala študij novinarstva in želi to znanje uporabiti v praksi.

Ulrike je s svojim prihodom prevzela del že obstoječih aktivnosti in jih razširila. Tako redno skrbi za stike z ostalimi organizacijami v tujini, ki izkazujejo interese po skupnem sodelovanju pri izvedbi mladinskih izmenjav ali ostalih projektov. Ker smo jo na začetku seznanili z obstoječimi akterji na področju dela z mladimi v Posavju, lahko hitro povezuje in načrtuje potencialne bodoče projekte. Ravno tako skrbi za pregled obstoječih prostih mest za prostovoljce in pripravo naših posameznikov, ki bi želeli opravljati prostovoljna dela. Ker pa se skozi prakso najlažje naredi tudi predstavitev programa, je Uli pripravila za vse, ki še niso prepričani, ali želijo sami opravljati prostovoljno delo ali bodo sprejeli oziroma poslali prostovoljca, podrobnejše predstavitve programa.

Glede na poznavanje trenutnih možnosti financiranja in delovanja mladinskih organizacij v Sloveniji vidim prostovoljno službo kot eno od odličnih večstranskih instrumentov za pomoč pri delu kot tudi za razširitev le-tega. Upam tudi, da bo Slovenija z uvajanjem tega programa kot redne prakse pričela razmišljati o uvajanju prostovoljnega dela kot ene izmed oblik pridobivanja izkušenj oziroma izoblikovanju instrumenta za upoštevanje prostovoljnega dela kot potrebne reference pri nadaljnjem zaposlovanju. S tem bi delo nevladnih organizacij, ki se vedno bolj pojavljajo kot potreben partner pri vladnih odločitvah, lahko speljali na trdne in utečene poti.

AT FIRST THERE WAS THE NEED FOR A CHANGE, A BREAK FROM THEORY AND STUDYING. THE MISSING PRACTICAL WORK DURING MY STUDIES BROUGHT UP AN UNCLEAR VISION OF HOW THE KNOWLEDGE COULD BE REALIZED. I'M MOTIVATED BY THE THOUGHT OF GETTING IN TOUCH WITH ANOTHER CULTURE AND SUPPORTING PEOPLE IN THEIR WORK WITHIN THE BOUNDS OF POSSIBILITY.

I EXPECT TO GAIN A LOT OF NEW IMPRESSIONS + EXPERIENCES LEADING TO RESPONSIBILITY AND INTERDEPENDENCE. ADDITIONALLY I HOPE THAT MY INTERCULTURAL EXPERIENCE WILL ENRICH AND REFLECT MY PERSONALITY AND ENABLING ME TO BRING IN GERMANY FROM

EVS????

Nekaj je bilo potrebno spremeniti. S tem, kar sem delala, namreč nisem bila zadovoljna. Po enoletnem mučnem študiju in neizpolnitvi mojih pričakovanj sem vedela, da moram narediti nekaj čisto drugačnega. Ideja o enoletnem življenju v tujini je bila vse bližja. Vzpostavila sem stik s številnimi organizacijami prostovoljnega dela in pridobila ogromno informacij. Ker sem bila sama za vse, brez podpore pošiljajoče organizacije, je trajalo dolgo, da sem odkrila tudi program MLADINA. V naslednjem koraku sem že iskala gostiteljsko organizacijo, brez katere pač ne moreš oblikovati projekta Evropske prostovoljne službe.

Moja prva želja je bilo najti kakršnokoli organizacijo v Veliki Britaniji, ker pa mi to ni uspelo, sem začela razmišljati o tem, ali ni mogoče pomembneje, da najdem delo, ki me zanima, ne glede na državo. Od tod naprej se je vse odvijalo zelo hitro. Moja pošiljajoča organizacija FUJD iz Delitzscha, ki je bila blizu mojega doma v Leipzigu v vzhodni Nemčiji, mi je predlagala več zanimivih projektov. Po daljšem razmisleku sem se na koncu odločala med projektom v Moskvi in projektom v Brežicah. Zaradi jasnejšega opisa aktivnosti mladinskega centra v Brežicah, nazornejšega opisa aktivnosti, ki naj bi jih izvajali prostovoljci v centru, se je tehnica vse bolj nagibala k Sloveniji.

Možnost vzpostavitve kontakta z Brežicami preko elektronske pošte, bližina Slovenije v primerjavi z oddaljeno Moskvo in misel o življenju v manjšem kraju v primerjavi z veliko rusko metropolo so me pripeljali k moji končni odločitvi - projekt v Brežicah. Začela sem se pripravljati na življenjsko dogodivščino.

Andrej in Patricija iz mladinskega centra sta bila neverjetna podpora pri vseh mojih mogočih in nemogočih vprašanjih, njihovi odgovori so bili vedno hitri, moja slika o življenju in delu v Brežicah pa vse jasnejša. Vzpostavila pa sem stik tudi z Ano Hernandez, ki se je na prostovoljno delo v Brežicah pripravljala

la v Španiji. Zavedla sem se, da bo slika dokončana šele, ko pridem v Brežice, vendar pa so mi bodoči gostitelji ohranjali moj optimizem in navdušenje.

Navdušenje je raslo vse do dneva mojega odhoda od doma in vse do trenutka, ko sem se usedla na letalo. Pravzaprav niti nisem dosti razmišljala o tem, kaj vse to pomeni. Solze in slovo v duhu hollywoodskih jokavih filmov in že sem se počutila bolje. Vse manjši so bili tudi strahovi (o tem, kaj se bo dogajalo v

Sloveniji, bom zgubljena, bo kdo poskrbel zame, kako bom zmogla vse te nove izkušnje, ipd). Skrbelo me je le še to, ali bom ujela letalo v Frankfurtu in ali me bo kdo čakal na letališču v Zagrebu. Vendar pa moraš biti že pravi idiot, da ne najdeš letala na dobro označenem frankfurtskem letališču in ker je Mladinski center Brežice pač Mladinski center Brežice, je skoraj nemogoče, da pozabijo nate. Vse je torej teklo kot po maslu ...

Moje delo v mladinskem centru se je začinjalo počasi in sproščeno. Nekaj mojih bodočih kolegov je bilo še vedno na poletnih počitnicah v oddaljenih krajih po svetu, zato sem imela dovolj časa, da sem spoznavala življenje v Sloveniji, še posebej v mladinskem centru. Prvi tedni so hitro minevali ... Nekaj ljudi se je prav neverjetno trudilo s tem, da so meni in Ani približali gostiteljsko deželo in videli sva ogromno zanimivih krajev (še dobro, da je tako majhna). Lahko vam rečem, da je tako delo zelo zanimivo in zabavno. Vendar pa se je približeval čas, ko sva morali resno zagrabiti za delo, se pogovoriti o ciljih, ki bi jih radi dosegli, najinih projektih, idejah ...

Ana, Španka, je razmišljala o oblikovanju časopisa, ki bi pokrival potrebe in želje mladih v tej regiji. Ta projekt se je začel zelo dobro. Trenutno je še vedno v začetni fazi, vendar bo verjetno prva številka že kmalu pred vami. Poleg tega je Ana zelo zaposlena tudi s tečajem španskega jezika, ki ga pripravlja v mladinskem centru in v gimnaziji; trenutno uči kar 90 mladih.

In jaz? Delam na področju mednarodnega sodelovanja. Široko področje, ki pa prav gotovo pomeni tudi veliko dela. Zadolžena sem za promocijo programa MLADINA, spodbujam mlade k prostovoljnemu delu v tujini, iščem ustrezne projekte, iščem možnosti za mladinske izmenjave in delovne tabore, med drugim pripravljam festival KULT (kulturni dnevi) v Brežicah za naslednje leto. Pred menoj je torej veliko različnih stvari in še veliko korakov. Včasih je težko začeti, vendar pa na splošno uživam v svojem delu, ki mi daje veliko priložnosti, da razvijam svoje sposobnosti, se naučim novih veščin, ki mi bodo prav gotovo koristile pri moji bodoči karieri. Poleg tega pomagam tudi pri časopisu in razmišljam o pripravi glasbenega dogodka v naslednjem letu.

Opisane zadeve imajo še vedno prizvok prihodnjih dejanj, trenutno me namreč polno zaposlujejo priprave na otvoritev galerije, ki bo naslednji teden in učenje slovenskih besed do naslednje ure slovenskega jezika. Korak za korakom torej ...

Vsak dan je izziv in vsak dan me spreletavajo različni občutki, vse dokler nimam v glavi popolne zmešnjave, vendar pa mi ni žal niti za en dan, ki sem ga preživela v Sloveniji, vsaj do tega trenutka ne.

Ulrike Seifert

EVS prostovoljka v Mladinskem centru Brežice

Prevod: Barbara Zupan

PODPORNE AKTIVNOSTI

Tečaj usposabljanja

za razvoj sodelovanja na področju jugovzhodne Evrope

Peter Pristovnik

član izvedbene skupine pri usposabljanju za razvoj sodelovanja na področju jugovzhodne Evrope

Počasi, a zagotovo se v kraje jugovzhodno od naših meja vrača mir. Kakšen je ta mir, je že drugo vprašanje, še posebej ob dejstvu, da smo se že zdavnaj navadili na kratice mirovni enot, ki se končajo na -FOR in naj bi pomeni-

le stabilizacijo določenega področja naše bivše domovine. Prav presenetljivo je, da se s stabilizacijskimi programi za Balkan oziroma jugovzhodno Evropo (s tem izrazom naj bi izbrisali negativno pojmovanje, ki se je nave-

z Balkanom. Povezuje nas skupna zgodovina, še vedno razumemo jezike, ki jih govorijo narodi v novih državah, obenem pa bomo vedno njihov most na zahod. Da svojih sosedov na jugovzhodu ne zanemarjamo, kažejo podatki, ko na primer poleti polovica slovenskega prebivalstva počitnikuje na hrvaški obali oziroma, ko slovensko gospodarstvo prednjači pred vsemi v investicijah v Bosni in Hercegovini.

Vsi, ki tako ali drugače delate v mladinskem delu na mednarodni ravni, ste se najverjetneje že srečali z izzivom sodelovanja s partnerji z Bal-

brezposelnost, revščina, zaostalost, šibkost države in njenih socialnih, zdravstvenih, izobraževalnih podsistemov. Mladina in njene potrebe pridejo zato redko na vrsto. Redkim pobudam je na Balkanu uspelo osnovati mrežo sodelujočih mladinskih skupin oziroma organizacij ter jo vzdrževati dlje časa, tako da je prebrodila začetne težave in se ustalila s trdnim programom in uresničljivimi projekti. Navzlic takšnemu pesimizmu pa se pri ideji sodelovanja na Balkanu splača vztrajati. Pomoč je namreč tu.

Program Mladina v svojih okvirih omogoča široko sode-

ljave, kjer se je potrebno zaradi števila vključenih partnerjev pri sami pripravi projekta dosti bolj in več usklajevati, zato da bi bila izvedba lažja in brez zapletov. V to skupino mladinskih izmenjav sodijo tudi projekti, v katere lahko vključimo partnerje iz tretjih držav, za nas še posebej zanimivih držav jugovzhodne Evrope oziroma Balkana, kamor sodijo Albanija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Makedonija in Jugoslavija (Srbija, Črna gora in Kosovo).

Slovenska Nacionalna agencija programa Mladina je skupaj s sestrskima agencijama iz Švedske in Nemčije maja letos pripravila seminar za razvijanje večstranskih mladinskih izmenjav z državami jugovzhodne Evrope, kjer so poleg udeleženk in udeležencev iz Nemčije, Slovenije in Švedske sodelovali tudi mladi iz Albanije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Hrvaške, Makedonije in Srbije.

Dvaindvajset mladih, zagretilih in nadebudnih ljudi je ustvarjalo zgodovino, saj je bil ta seminar prva tovrstna podpora aktivnost za projekte v programu Mladina, ki je iskala možnosti za sodelovanje v teh državah. In seminar bi lahko ocenil za več kot uspešen, saj so udeleženke in udeleženci v simulaciji priprave skupnih projektov našli dovolj trdnih osnov, da se ideje, ki so jih na seminarju začeli, razvijajo naprej in nastali so pravi projekti, osnovani na resničnih potrebah in problemih mladih. Z zanimanjem in radovednostjo čakam na naslednje leto, ko se bodo projekti začeli izvajati, obenem pa upam, da se bo plah začetek prelevil v ambiciozno nadaljevanje ter bo sodelovanje z jugovzhodnimi partnerji več kot le nekaj projektov. Da torej ne bi ostalo pri mojem upanju, vas vabim, da se s svojimi idejami čim prej oglasite na Nacionalni agenciji programa Mladina.

zalo na besedo Balkan) ukvarja malone že ves svet, vsekakor pa vsa ostala Evropa. V te programe je Slovenija bolj ali manj intenzivno vključena, povsod se kaže volja in želja po tesnejšem sodelovanju z območjem na našem jugovzhodu, odpirajo se stare povezave in iščejo se nove možnosti. Kljub temu da smo odšli z Balkana in da gremo v Evropo, smo ostali na istih vzporednikih in poldnevnikih kot pred desetimi leti in to je naša prednost pri sodelovanju

kanu. Tukaj imam v mislih izzive vzpostavljanja in vzdrževanja stikov na nepreglednem divjem jugovzhodu, kjer nove mladinske skupine in organizacije vznikajo in ponikajo skoraj istočasno, kar je posledica postkonfliktne tranzicijske družbe, v kateri delujejo. Razmere za mladinske pobude, projekte in organiziranje so tam dosti manj vzpodbudne kot v Sloveniji (in tudi mi bi imeli kar precej kritik), še posebej zaradi spopadanja z »večjimi« problemi, kot so

lovanje na področju mladinskega dela med državami Evropske unije in državami kandidatki za vstop v EU. Verjetno vsi dobro poznamo predvsem mladinske izmenjave, kjer skupine mladih iz različnih držav preživijo nekaj dni skupaj in spoznavajo kulturo, jezik, navade in vsakdanji življenjski utrip svojih vrstnic in vrstnikov iz drugih držav. Še posebej znajo biti zanimive tristranske oziroma večstranske mladinske izme-

SKUPINSKE POBUDE

»SOŽITJE« V PRLEKIJI

V Prlekiji se mladi že več let sprehajajo ob ljutomerskih ribnikih, kjer je čudovita flora in favna. Ravno tako so se že tukaj izvajali pikniki in srečevanja, kopanja, drsanja in ribolovi ter taborjenja. Skupinica petnajstih mladih z manj priložnostmi iz demografsko ogroženega območja, kjer je čutiti posledice nezaposlenosti in upadanja gospodarskega razvoja in s tem povezanih številnih socialno – ekonomskih problemov, ki jih mladi dnevno občutijo doma in v šoli, se ni prepustila pesimizmu.

Rudi Stegmüller

Vodja Mladinskega centra
Prlekije

Nasprotno, na obrobju Ljutomer, prleške metropole, so pričeli urejevati poučno pešpot in čiščenje skoraj v celoti zasute votline, ki naj bi bila dolga 40 metrov in nedvomno predstavlja pravo turistično atrakcijo na tem območju. O nastanku in sami votlini obstajajo različna pripovedovanja, ki bodo tej turistični točki

Prlekije dajale še posebno težo.

Kraj se po ljudskem izročilu imenuje Pekel in po njem je prevzela ime tudi votlina. V neposredni bližini votline bomo uredili večji depo, kjer bodo mladi lahko izvajali taborjenja. Po njihovih predvidevanjih naj bi bila le-ta kmalu mednarodnega značaja.

Skupinski pobudi mladih je kmalu priskočil na pomoč Mladinski center Prlekije, ki si že več let prizadeva za večjo uveljavitev mladinskega turizma na tem območju. Svojega zaveznika je našel v domačem uspešnem podjetju SEGRAP, pa tudi slovenska Nacionalna agencija programa Mladina, je odobrila projekt

iz naslova skupinske pobude mladih.

Po vzoru mladinske iniciative iz južne Švedske so tudi tukaj aktivnosti v polnem teku in predstavljajo nosilni steber nadaljnjega mednarodnega sodelovanja v okviru programa MLADINA, saj bi naj v naslednjem letu prišlo do izmenjave mladinskih skupin ter

pomoči v okviru evropske prostovoljne mreže, postavljeni pa bodo začetki delovanja mladinske turistične točke. Z realizacijo projekta SOŽITJE se bo uredila poučna pešpot, ki bo vodila iz ljutomerske avtobusne oziroma železniške postaje ob obrobju mesta mimo ribnikov do uspešnega rejača nojev in ribogojca v Grosšovščaku in naprej do votline Pekel. Pred samo votlino se bo uredil plato za taborjenje, namestili se bodo lepi kačipot, izdala brošura in turistični vodnik ter uredila spletna stran. V nadaljevanju bomo uredili in opremili mladinsko-počitniško-turistično pisarno, v celoti pa bomo očistili in usposobili samo votlino Pekel. Na vhod votline bomo namestili vrata, izdelana v umetnem kovaštvu z obvezno gravirano oznako projekta ter napisom PROGRAM MLADINA-MCP – SEGRAP v trajni spomin realizatorjev aktivnosti. Predvidevamo tudi nakup šotorov in spalnih vreč. Organizatorji pa že intenzivno urejajo bivalni prostor, kjer naj bi bili v drugem letu nameščeni prostovoljci iz evropske prostovoljne mreže. Kljub temu da bo prostor skromen in na podeželju, ga želijo lepo urediti in opremiti s telefonsko in internet linijo, tušem, sanitarijem, dnevno sobo, kuhinjo in spalnico, vse pa povezati neposredno z naravo.

V povezavi s projektom si je že danes možno ogledati kovaški in čebelarški muzej in se poizkusiti v njihovih delavnicah, zajahati konja, zaveslati po jezerih oziroma po Muri, se kopati, pozimi drsati, smučati in sankati ter si ogledati v bližnji in daljni okolici številne druge znamenitosti. Sam projekt kar ponuja nadaljevanje in trajnost dejavnosti, je inovativen, saj lokalna skupnost do sedaj ni izvedla nobenih aktivnosti, ki bi spodbujala mladinski turizem in počitnikovanje oziroma cenejše oblike turizma z mednarodno razsežnostjo.

PET AKCIJ PROGRAMA MLADINA

Akcija 1: Mladinske izmenjave

Akcija je namenjena mladim med 15. in 25. letom iz držav članic Evropske unije, Islandije, Liechtensteina in Norveške ter pridruženih držav. Podpira projekte izmenjav skupin mladih med dvema, tremi ali več državami.

Finančni prispevek iz programa se dodeljuje na podlagi pavšalnih prispevkov in dejanskih stroškov. Če skupina potuje v drugo državo, lahko iz programa dobi denarna sredstva za njihove potne stroške (70% dejanskih stroškov). Če skupina pripravi projekt v Sloveniji dobi pri dvo- in tristranskih izmenjavah 15 EUR-ov na udeleženca na dan za sofinanciranje stroškov nastanitve in prehrane oziroma 10 EUR-ov na udeleženca na dan pri večstranskih izmenjavah ter 1000 EUR-ov za programske stroške pri dvo- in tristranskih izmenjavah oziroma 1500 EUR-ov pri večstranskih izmenjavah.

Akcija 2: Evropska prostovoljna služba

Akcija je namenjena mladim med 18 in 25 letom starosti.

Mladim ponuja priložnost, da se za obdobje šestih mesecev do enega leta vključijo v delo različnih neprofitnih organizacij.

Gostiteljske organizacije, ki gostijo prostovoljce iz tujine, so upravičene do naslednjih pavšalnih zneskov: 600 EUR-ov za pripravo prostovoljca, 300 EUR-ov na mesec za njegovo nastanitev in prehrano in 140 EUR-ov za prostovoljčev žepnino. Pošiljajoče organizacije prejmejo 600 EUR-ov za pripravo prostovoljca, 20 EUR-ov na mesec za vzdrževanje stikov in podporo prostovoljcu v času bivanja v tujini ter denar za potne stroške.

Akcija 3: Skupinske pobude in Vložek v prihodnost

To je edina akcija, ki ne zahteva mednarodnega sodelovanja. Spodbuja kreativnost in inovativnost mladih. Pomembno je, da projekt razvijejo mladi od idejne zasnove do realizacije projekta.

Projekti lahko dobijo prispevek v višini največ 10.000, 7.500 ali 5.000 EUR-ov, odvisno od vrste oziroma vsebine projekta.

Vložek v prihodnost je akcija, namenjena prostovoljcem, ki so končali Evropsko prostovoljno službo. Za svoj projekt lahko dobijo prispevek v višini največ 5.000, 3.750 ali 2.500 EUR-ov, odvisno od vsebine predlaganega projekta.

Akcija 4: Združene akcije

Gre za sodelovanje med različnimi programi s področja izobraževanja, usposabljanja in mladine (Socrates, Leonardo in Mladina). Razpis za dodeljevanje finančne podpore projektom objavlja Evropska komisija.

Akcija 5: Podporne aktivnosti

So namenjene podpori Akcijam 1, 2 in 3 in so v večini namenjene mladinskim voditeljem in mladinskim delavcem, torej tistim, ki delajo z mladimi. Aktivnosti v okviru te akcije so različne, npr. seminarji, usposabljanja, pripravljalni obiski, študijski obiski, obiski na delovnem mestu...

Višina prispevka iz programa MLADINA se določi na podlagi seštevanja posameznih pavšalnih prispevkov.

Upravičenci lahko dobijo finančno podporo za potne stroške (100%) in pavšalni prispevek za nastanitev in prehrano (50 EUR-ov na dan), za izobraževalne obiske in pripravljalne obiske, obiske za preverjanje možnosti, za seminarje, za iskanje partnerskih organizacij, idr. oziroma dobijo 50% sofinanciranja upravičenih stroškov pri seminarjih, tečajih usposabljanja, idr.

Podrobnejše informacije o vsaki posamezni akciji programa Mladina so opisane v Vodniku po programu, ki ga lahko dobite v Nacionalni agenciji programa Mladina ali na spletni strani.

Pomembno iz Nacionalne agencije programa Mladina

Roki za oddajo prošenj za sofinanciranje projektov Mladinskih izmenjav, Evropske prostovoljne službe, Skupinskih pobud in Podpornih aktivnosti

Začetek projekta v času:	Rok prijave
01. 05. - 30. 09.	1. februar
01. 07. - 30. 11.	1. april
01. 09. - 31. 01.	1. junij
01. 12. - 31. 04.	1. september
01. 02. - 31. 06.	1. november

Aktivnosti na področju usposabljanja mladinskih delavcev

Program Mladina mladinskim delavcem ali mladinskim voditeljem oziroma vsem, ki de-

lajo z mladimi, ponuja možnost izobraževanja in usposabljanja na aktivnostih, ki jih pripravljajo nacionalne agencije in Evropska komisija na evropski ravni. Aktivnosti so namenjene razvoju projektov Mladinskih izmenjav, Evropske prostovoljne službe ali Skupinskih pobud oziroma pomenijo spodbudo in podporo za razvoj mladinske politike. Poleg tega nacionalna agencija tudi redno objavlja razpise za sodelovanje na tečajih usposabljanja Mladinskega direktorata Sveta Evrope in drugih mednarodnih, evropskih

ali nacionalnih organizacij. Vsi razpisi so objavljeni na spletni strani nacionalne agencije, na njih pa vas opozorimo tudi v elektronskih novicah.

Spletna stran Nacionalne agencije programa Mladina:
<http://www.movit.si/mladina/index.html>

Na spletni strani najdete najpomembnejše informacije o

posameznih akcijah programa Mladina oziroma Vodnik po programu Mladina, obrazce za sprejem projektov, razpise za tečaje usposabljanj, seminarje, študijske obiske in druge podporne aktivnosti, poročila o izvajanju programa Mladina v posameznih letih, informacije o rezultatih izbora projektov ob posameznem roku za oddajo projektov, bazo organizacij iz jugovzhodne Evrope in druge informacije, s katerimi želimo spodbujati mednarodno sodelovanje mladih.

Elektronske novice Nacionalne agencije programa MLADINA

Nacionalna agencija redno pripravlja kratke informacije o različnih aktivnostih, ki se odvijajo na področju mednarodnega sodelova-

nja mladih, med njimi informacije o tečajih usposabljanja, seminarjih za iskanje partnerskih organizacij in informacije o organizacijah, ki iščejo svoje partnerje za pripravo projektov v okviru programa MLADINA. Na elektronske novice se lahko brezplačno naročite po elektronski pošti: program.mladina@movit.si

Koledar nekaterih aktivnosti v letu 2002:

Aktivnost	Naslov aktivnosti	Čas izvajanja	Kraj izvajanja
tečaj usposabljanja za spodbujanje sodelovanja z jugovzhodno Evropo	Razvijanje podpornih aktivnosti v okviru Akcije 5 programa Mladina	prvi del: 17. - 24. 3. 2002 drugi del: 21. - 26. 5. 2002	Radovljica, Slovenija
tečaj usposabljanja o vključevanju - poudarek na skupinskih pobudah	Kako uporabiti program Mladina (predvsem projekte Skupinskih pobud) pri delu z mladimi z manj priložnostmi	7. - 14. 4. 2002	Blankenberge, Belgija
tečaj usposabljanja o vključevanju - poudarek na skupinskih pobudah	Kako uporabiti program Mladina (predvsem projekte Skupinskih pobud) pri delu z mladimi z manj priložnostmi	31.5. - 7. 6. 2002	Blankenberge, Belgija
tečaj usposabljanja na temo strpnosti in drugačnosti v okviru programa Mladina	Razvijanje projektov, ki spodbujajo socialno vključevanje na področju kulture, etničnih manjšin in religij	1. - 8. 4. 2002	Velika Britanija
tečaj usposabljanja na temo strpnosti in drugačnosti v okviru programa Mladina	Razvijanje projektov, ki spodbujajo socialno vključevanje na področju kulture, etničnih manjšin in religij	21. - 28. 7. 2002	Velika Britanija
seminar za iskanje partnerskih organizacij	Razvijanje projektov mladinskih izmenjav in Evropske prostovoljne službe in vključevanje mladih z manj priložnostmi	januar, februar 2002	Irska
delavnice za pomoč pri izpolnjevanju prošenj za sprejem projektov mladinskih izmenjav	Pregled formalnih kriterijev pri programu Mladina	januar 2002	Ljubljana